

HET LICHT EN HET DUISTERE

Wij hebben geprobeerd om de termen goed en kwaad maar even te vermijden. Bovendien bevat het onderwerp zoals het nu betiteld is veel meer. Licht en duister zijn in feite willekeurige aanduidingen die wij gebruiken. Maar aangezien de mens een lange tijd heeft gedacht: de zon was zijn stoffelijke God, was het duidelijk dat het duister zijn demon moest zijn of erger nog zijn satan. De indeling in werelden of sferen beantwoordt dan ook aan dit patroon. Wij gaan van het zeer lichte naar het zeer duistere. De werelden van het duister zijn werelden, die als niet-scheppend worden voorgesteld. Zij hebben hun eigen karakteristieken en er zijn verscheidene mensen die toch iets van geweten hebben en die daarover bijzonderheden geven.

Dante Alighieri vertelt ons dat de 7^e duistere sfeer een koude sfeer is. Maar een eindje verder heeft hij het weer over een warme sfeer. Op deze manier krijg je een indeling. Maar elke indeling op zichzelf is menselijk en daarom, gezien de werelden waarover wij spreken, onjuist. Zij kan slechts een analogie vormen. Ze kan nooit een definitieve indeling zijn. Laten wij dan de sferen eens bekijken en laten wij ons daarvoor een ruit voorstellen die op één punt staat. Wij trekken vervolgens in het midden van de figuur een lijn en zeggen: Dat is de grens tussen licht en duister. Op dat niveau kunnen zich ook de stoffelijke wereld en de astrale wereld bewegen. Nu zeggen wij dat er 7 sferen boven de lijn zijn. Dan is de hoogste sfeer de sfeer van de absolute vorming waarin de eenheid wordt bevestigd. Deze wereld wordt dan ook aangeduid als achter het verblindende licht of het verblindende licht. Daaronder krijgen we dan een aantal werelden waarin het vormbesef steeds groter wordt, maar waarin gelijktijdig de totaliteitsbeleving steeds geringer wordt. Wij komen dan tenslotte bij het meer individuele besef van de aarde terecht. Daar onder krijgen wij de duistere werelden. De duistere werelden gaan in omgekeerde volgorde. Dus vlak bij de menselijke wereld ligt een wereld waarin het ik-besef wel aanwezig is, maar waarin de creativiteit praktisch nil is. Dan krijgen wij een wereld waarin het wereldbesef kleiner is geworden en het creativiteitsbesef nil is. Zo gaan we verder totdat we tenslotte terechtkomen in wat wij de duisterste duisternis zouden kunnen noemen: de absolute chaos waarin men zelfs niet meer in staat is het beeld van zichzelf voor zichzelf te handhaven. Nogmaals, het is een willekeurige indeling, maar ze geeft enigszins een beeld van hetgeen waarmee wij te maken hebben, als we spreken over het lichte en over het duistere.

Wij hebben natuurlijk wel rekening gehouden met de plaats van de wereld, Nu kunnen we het wel heel eenvoudig zeggen. Het klinkt een beetje Duits: Naar beneden toe kun je bevelen, naar boven toe kun je alleen smeken. Dat wil zeggen: wij kunnen de lichtwerelden nooit een bevel geven. Wij kunnen ze slechts verzoeken om ons te helpen, om in te grijpen, om zich te manifesteren etc.. Een lagere wereld daarentegen kan wel magisch bedwongen worden. Hiervoor beschikken wij over een toenemend aantal machtsmiddelen naarmate de wereld dichterbij de onze ligt. Hebben wij echter te maken met de werkelijk chaotische krachten, dan moeten wij zelf in staat zijn om de chaos te overwinnen willen wij eventueel een beeld, een kracht daaruit kunnen oproepen. Slagen wij daarin niet, dan gaan wij eraan ten onder. Ook hier weer een zeer menselijk beeld en een zeer menselijke benadering. Daarbij komt dat wij maar al te vaak die zaken gaan verwarren met goed en kwaad. Wij zeggen: alle lichte werelden zijn goed en alle duistere werelden zijn kwaad. Dit is niet juist en het is ook niet logisch. Een eenvoudig voorbeeld: Een kracht uit de hoogste sferen zou op aarde kunnen voorkomen dat een mens b.v. overlijdt aan kanker. Hij doet dit niet. Zijn besef van het geheel laat niet toe op dit niveau in te grijpen. Dit betekent eigenlijk een onverschilligheid vanuit een menselijk standpunt. Dit zou je toch kwaad moeten noemen.

Omgekeerd, een kracht uit het duister kan iemand ontmoeten die op de wereld wel leeft vanuit de liefde voor het zijn, de liefde voor de wereld, maar die zo iemand kan gebruiken om eigenlijk het besef van de anderen een beetje te vertroebelen. Dan krijgt degene die op de wereld leeft alles wat hij nodig heeft. Hij hoeft niet slecht te zijn. Integendeel, hij kan medemensen helpen, hij kan rijk worden, hij zal altijd geluk hebben, hij blijft gezond, hij wordt

oud. Noem het maar op. Allemaal dingen die vanuit een menselijk standpunt zeer goed zijn, maar die desalniettemin een bron vinden in het duister. Pas als je gaat begrijpen hoe groot het verschil is tussen wat wij zien als goed en kwaad en datgene wat wij zien als licht en duister, kunnen we enig begrip krijgen voor de invloed die dergelijke werelden kunnen hebben en ook voor de wijze waarop ze werkzaam zijn in uw eigen wereld.

Er zijn heel veel mensen die zeggen: Wij volgen lettergetrouw alle wetten die God heeft gegeven. Wij zijn hard en sterk in de leer. Dit moet licht zijn. O, wacht even. Dit is een verbreken van het eenheidsgevoel. Als zodanig resulteert het niet onder het lichte, maar onder het duistere. Omgekeerd, er zijn mensen die zeggen: Ach, wat geeft het allemaal. Doe maar een beetje wat je wilt zolang je een medemens maar geen schade bezorgt. Eigenlijk proberen ze vanuit zich dan toch wel een zo groot mogelijk gevoel van eenheid te krijgen met de hele wereld. Hun gedrag is in tegenstelling tot al datgene wat de gemeenschap juist acht. Hun wijze van denken is niet in overeenstemming met hetgeen er wordt geleerd in de verschillende godsdiensten. Zij hebben zelfs bepaalde dingen waar de fatsoenlijke mensen, zullen wij zeggen, blozend van weggijken, danwel een verschrikkelijk oordeel over uitspreken. Nu is de vraag: zijn die mensen nu licht of duister? Als wij nu zien dat ze in hun wezen een in al hun uitingen worden gedragen door dit besef van eenheid, zelfs als zij dat voorlopig maar uitdrukken als gemeenschappelijkheid, dan zijn ze licht en niet duister. Het wordt erg moeilijk voor een mens om nu direct te zeggen wat het lichte is en wat het duister is. Maar in de werelden waarmee je te maken krijgt zijn er bepaalde kentekenen waardoor je dat toch wel enigszins kunt beschouwen. Ik zal zo vrij zijn om die even op te noemen. Ze hebben misschien nog betekenis en praktische waarde voor sommigen van u.

Van een lichte wereld moet u niet verwachten dat ze altijd te uw gunste zal ingrijpen. Het is dus geen wereld die u gunsten verleent. Aan de andere kant is het wel een wereld die u – als u ermee harmonisch bent - altijd betere inzichten geeft, u de dingen beter laat begrijpen, u een zekere veerkracht verleent en vooral de mogelijkheid geeft om zelf te handelen en u niet alleen door anderen te laten drijven.

Een duistere wereld geeft u misschien veel, maar het is niet iets waar u zelf werkelijk invloed op heeft. Een duistere wereld eist van u vaak een veel sterkere discipline dan een lichte wereld, maar deze discipline is altijd een onderworpenheid aan het doel dat anderen stellen.

Heeft u met een duistere geest te maken, dan kan hij aan u verschijnen als een lichtende engel. Dat is helemaal geen bezwaar. U bent toch zo stom dat u het verschil niet opmerkt. Maar als hij als engel verschijnt, dan gaat hij van u eisen. Hij zegt niet: hier is een mogelijkheid, kijk wat je ervan maakt. Hij zegt: Kijk, als je dít doet, zal ik je dát geven. Het is niet zo, dat ik de handel op aarde tot duisternis wil veroordelen, maar het is toch wel je, dat daar waar die handelsinstincten een rol gaan spelen in het verkeer met het hiernamaals, met de sferen of met de eeuwigheid over het algemeen, het duistere overheerst. Want het is het duistere dat voorwaardelijk wil werken. Het lichte is onvoorwaardelijk zichzelf.

U roept geesten op. Dat moet u nooit doen. Als u een geest oproept, dan kan dat alleen, indien u precies weet wie en wat u oproept, bovendien deze oproeping doet geschieden onder de juiste omstandigheden en dan ook nog beschikt over de juiste machtsmiddelen. Dit is iets wat een enkeling misschien bereikt, maar wat in de praktijk zelfs de meeste magiërs niet kunnen waarmaken. Roep dus nooit op. Wilt u met entiteiten contact hebben, richt u dan in de eerste plaats op uw beeld van de lichte wereld, bijv. God. Ga bij uw oproeping niet uit van die en die moeten we hebben, maar vraag of de lichtende krachten u willen toestemmen dat u enige hulp ontvangt van iemand. En dan omschrijft u eerst de taak (het doel) en dan pas kunt u eventueel een naam suggereren. U moogt nooit een naam dwingend noemen, want in een lichte wereld kan iemand harmonisch zijn met u en reageren op een oproep. Hoe hij/zij dat zal doen, op welke wijze de manifestatie plaatsvindt, kunt u niet bepalen. In een duistere wereld daarentegen zal men aan machtsmiddelen onderwerpen zijn. Er heerst daar een heel andere traditie. Volgzaamheid is er een van. Als u iemand oproept en u doet dit met gebruik van grote namen, dan zal de andere gehoorzamen omdat hij de werking van die namen en hetgeen ze vertegenwoordigen vreest. Op het ogenblik dat hi zich manifesteert, zal hi proberen u te overbluffen, natuurlijk. Maar alweer, als u zegt, verander uw vorm tot dit of dat, dan zál hij dat doen. Als u een dergelijke entiteit een taak oplegt en hem duidelijk kunt maken dat er consequenties aan verbonden zijn als hij het niet doet, dan zal hij die uitvoeren. In het eerste geval (dus bij een lichte geest) behoeft u niemand weg te zenden: ze gaan vanzelf wel. Bij een

duistere geest is er door de dreiging een binding aan uw persoonlijkheid ontstaan. Daarom moet u die binding bewust verbreken door hetzij voorwaardelijk te zeggen: zo uw taak vervuld is, keer terug naar uw wereld. Of na afloop door een hernieuwd aanroepen van dezelfde entiteit te zeggen: Ga nu in vrede met dank voor uw werk.

Het klinkt natuurlijk heel vreemd. In deze waanzinnige wereld zijn zoveel tovenaars die zich technici noemen dat een technicus, die zich tovenaars noemt niet eens meer aan het woord komt. De werkelijkheid van hetgeen ik hier heb gezegd is er een die ook in deze dagen geldt, zelfs als men het niet in praktijk brengt of weet te brengen.

Het licht en het duistere zijn werkingen waar wij onnoemelijk veel moeite mee zullen hebben. Wij hebben eigenlijk maar één criterium voor wat licht is. Licht is datgene wat mij bevestigt in de hoogste erkenningen die in mij leven zonder mij te binden aan verplichtingen die niet eigen zijn aan mijn persoonlijkheid. Dat is licht, op het ogenblik dat er een dwang ontstaat is er geen sprake van licht,

Op het gevaar af dat ik mensen met religieuze opvattingen beledig, zou ik hier toch wel een voorbeeld willen geven: Jezus zegt: 'Indien gij mij volgen wilt' .... en hij geeft dan de voorwaarden. Paulus echter roept: "Dwing hen om in te gaan!" Het ene is licht. In het andere schuilt duister. Op deze manier krijgt u langzamerhand, hoop ik een beeld van wat het lichte en het duister t.a.v. elkaar betekenen. Omdat wij dergelijke benamingen en aanduidingen ook hanteren in de gehele kosmische situatie, zijn er een groot aantal krachten die wij duistere krachten noemen en ook heel veel krachten die we lichte krachten noemen. Daaronder zijn er ook van zuiver natuurlijke oorsprong. Wij maken het onderscheid, dus niet alleen op grond van de sfeer waartoe een kracht behoort, wij maken het ook op grond van de werking of beïnvloeding die ze vertoont. Als wij spreken over het witte licht zoals dat op aarde zo nu en dan inwerkt dan spreken wij wel degelijk over een kracht die de controversen op aarde kan vergroten. Maar letwel, deze vergroting van controversen komt slechts voort uit uw menselijke erkenningen, niet als een dwang uit de kracht zelf. Als wij daartegenover nu eens een duisternis zouden zetten, dan zou deze u waarschijnlijk helemaal niet met tegenstellingen confronteren. Integendeel, het zou waarschijnlijk mierzoet zijn en vol zoete klanken. Mantovani zielkundig gezet door een stroopfabrikant uit de duisternis. Dan is er dus de tegenstelling niet. Maar wat er wel is? Er is een absolute drang tot overheersing. Je bent niet vrij. Elke invloed, waardoor de vrijheid van de mens in het geding komt en zo hij dit niet aanvaardt voor hem onaanvaardbare consequenties daaruit kunnen voortvloeien, noemen wij duister. Elke kracht, die u alleen mogelijkheden geeft zonder verder consequenties daaraan te verbinden het aan u overlatend wat u ermee doet en wat u daarmee tot stand brengt, noemen wij een lichte kracht. Die zijn er dus uit allerlei werelden of sferen. Ze zijn er ook gewoon vanuit de kern van het zonnestelsel, uit de kern van een Melkwegstelsel of zelfs uit de baanwerking van dit deel van het Melkwegstelsel waarmee de aarde nu toevallig rondzwaart in de ruimte. Al deze werkingen zullen wij op dezelfde manier blijven onderscheiden. Hierdoor voorkomen wij dat we ons laten inwikkelen en binden door iets anders dan op grond van onze eigen wil. Misschien zou je menselijk gezien kunnen zeggen: Het verschil tussen licht en duister is de vraag, of je eigen wil en besef een rol mogen spelen. Een filosoof heeft eens gezegd. Het duister is dom, want het duister ziet niet verder dan zichzelf. Het licht daarentegen is wijs, want het licht ziet vanuit zichzelf het geheel en de relatie die ertussen het geheel en zichzelf bestaat.

Nu wil ik helemaal niet zeggen dat een duivel dom is. Dat hebben bepaalde legendevertellers ervan gemaakt, maar dat kwam omdat in die tijd het contract niet de duivel nog wel eens voorkwam. Het idee dat je daar nog op een andere manier van af kon komen was natuurlijk weer welkom. De werkelijkheid van dit dom-zijn wil zeggen: benepen. Iemand die bepaalde wijsheid bezit, kan toch benepen zijn. Neem nu iemand met een politiek of religieus fanatisme. Deze mens verklaart u een aantal dingen die op zichzelf misschien niet onjuist zijn. Maar als u probeert om tegenargument te geven of op consequenties te wijzen, kan hij dit niet verstaan. Men praat er gewoon overheen, men wil en kan het niet begrijpen. Kijk, hier hebben we dan duistere consequenties. U weet hoe dat gaat? Het is een heel bekend gezegde. Daar waar twee partijen niet meer naar elkaar willen luisteren is de fysieke strijd het enig overgebleven alternatief. Dan kunt u dat verder uitleggen zoals u wilt. Het gaat van de kleinste unit van samenleving tot de intercontinentale relaties toe. Nu ga ik enkele dingen gewoon opsommen. U moet er zelf maar eens over nadenken.

Ik kan alleen het lichte in mij beseffen, als ik mijn belangstelling niet slechts op mijzelf richt.

Ik kan mij niet aan het duister onttrekken zolang ik mijzelf zoek.

Het lichte zal zich aan mij tonen en vaak door mij niet worden begrepen. Maar het stelt mij in staat om mijzelf vragen te stellen en tenslotte zelf een antwoord te vinden.

Het duister kan zich aan mij manifesteren, maar zal wel altijd verklarend, werken en duidelijk tonen. Het maakt mij volkomen duidelijk wat het is, wat het wil, wat de manifestatie betekent, maar bindt mij gelijktijdig zoveel mogelijk aan de consequenties die eruit worden getrokken.

Ik kan genezen vanuit het lichte en vanuit het duistere. Vanuit het duistere echter kan ik alleen genezen omwille van zelfvoldoening. Vanuit het lichte kan ik alleen genezen op basis van zelfverloochening.

Het duistere is sterk in de vraag naar rite, naar vaste vormen. Het lichte daarentegen aanvaardt elke vorm of zelfs vormloosheid zolang een intentie bestaat.

Wanneer wij werelden betreden, dan kunnen zij in onze ogen licht zijn. Maar elke lichte wereld is volmaakter dan de wereld die wij kennen. Elke duistere wereld is onvolmaakter dan de wereld die kennen. Wanneer u dus ooit uittreedt naar een heel mooie sfeer waarin alle wegen steeds opgebroken zijn, dan is elke kans groot dat dat toch een duistere wereld is. Als wij uittredende contact maken met anderen, dan kunnen we weer zien of we met lichte of met duistere krachten te maken hebben. De lichte kracht geeft ons weliswaar hulp, maar vooral als wij erom vragen. De lichte kracht doceert wel, maar alleen in antwoord op onze behoefte. Een duistere kracht, die er net zo mooi en net zo lichtend kan uitzien in uw ogen, doceert maar luistert niet naar u. Ze vergt van u een verwerping van al datgene wat u zelf voelt en beleeft en alleen het aanvaarden van de stellingen die worden gepredikt, meestal gevolgd door een aantal opdrachten die op straffe van (dat kunt u zelf invullen) dan vervuld moeten worden. Het is duidelijk genoeg. Als wij uitgaan van een goddelijke totaliteit, dan kunnen wij ons geen God voorstellen die helemaal niets met elk van zijn schepselen te maken heeft. Als hij zou bestaan, zou hij niet beantwoorden aan onze voorstelling van een Godheid. Aan de andere kant kan die God niet voortdurend en overal ingrijpen in het lot van al degenen die hij erkent en waarin hij eventueel werkzaam is. Waarom niet? Omdat vrijheid het enige beginsel is waaruit werkelijke eenheid kan voortkomen, namelijk een eenheid in vrijwilligheid. God zal ons dus nooit dwingen. Maar als we weten: dat dit het belangrijkste punt is in de hele kosmische opzet, dan is het toch duidelijk dat al datgene wat zich baseert op dwang in feite duister is. Ik ken heel veel mensen, die alles proberen te regelen voor anderen, zeer waarschijnlijk met de beste bedoelingen. Wat zij echter niet beseffen is dit: Op het ogenblik, dat je een ander diens vrijheid van kiezen, zijn persoonlijke verantwoordelijkheid etc. ontnemt, ontnem je hem tevens de bewustwordingswaarden waaruit hij tot een vrije en harmonische aanvaarding van het geheel kan komen. Daarom zijn die dingen, al zijn ze nog zo goed bedoeld, duister. Licht en duister, mijne vrienden, zullen in uw wereld voortdurend vermengd zijn.

Als ik kijk naar de sociale opzet in Nederland, dan zeg ik: de bedoelingen die erin zitten zijn misschien lichtend genoeg, maar gezien de bindende opdrachten die eraan verbonden zijn, de voortdurende lasten die men zonder dat enige vrijwilligheid daarmee gemoeid is anderen oplegt, maken het geheel toch tot een duistere structuur. En elke structuur heeft de neiging tot steeds chaotischer ontwikkeling. In het goddelijke bestaat alleen de harmonische groei. Het licht is een uitdrukking van het groeien, maar steeds harmonisch. Daarentegen is het duister altijd, als er al groei is, woekering, een wildgroeiproces en onregelmatigheid. Wie te maken wil hebben met een wereld van licht, zal dus ook moeten accepteren dat hij zelf verantwoordelijk is voor zichzelf, voor al hetgeen men doet, voor al hetgeen men tot stand brengt. En dat men zelf, ook denkend aan de anderen en aan de wereld, voor het geheel dat wordt beseft het beste moet nastreven zonder ooit iemand te willen dwingen. Wie denkt, dat hij het beter weet dan alle anderen, is met al zijn goede bedoelingen in feite niets anders dan een apostel van de chaos. Ik denk dat dit wel pijnlijk aankomt voor sommigen.

Laten wij nu als laatste deel van deze inleiding ingaan op bepaalde mystieke aspecten van het lichte en het duistere.

Het lichte zelf is altijd een wereld die groter is dan die van het menselijk besef. Een mystieke beleving, die voert tot hogere werelden of tot grotere harmonieën, zal nimmer uitdrukbaar zijn. Zij is een gevoelsbeleving. Daarnaast is ze de bron van allerlei onverwachte reacties op de eigen wereld, waarvan de bron niet geheel bekend is. Als wij echter in mystieke overpeinzingen verzonken de planmatigheid van het heelal steeds sterker zien en onszelf in een noodlot gevangen wetend gelijktijdig reeds bepalen hoe alles zal verlopen, dan zijn we ongetwijfeld onder invloed van duistere factoren. Een duister visioen is omschrijfbaar. Misschien niet alleen in menselijke beelden, maar dan heb je er toch de visioenen bij met al hun symbolen, met hun samenhangen die dan toch wel weet vertaalbaar zijn. Hier heeft de mens een meesterschap want zijn begrip is in wezen net zo groot of groter dan de bron van de beleving.

Wie zoeken wil naar kennis alleen, kan nooit iets bereiken. Wie zoekt naar begrip daarentegen, streeft naar het lichte. Begrip is het lichte. Kennis is een neutrale basis. Kennis toepassen zonder begrip is duisternis. Laten wij daarom in ons geest gelijke streven en zoeken de kennis niet al te zeer voorop stellen. Weten is iets anders dan wijsheid. Laten wij steeds weer proberen, ook wanneer in ons beelden wakker worden én visioenen ontstaan, te zoeken naar een innerlijke betekenis, niet naar een letterlijke verklaring. Want waar de letterlijke verklaring zich opdringt, kunnen wij het geheel verwerpen als niet behorend tot de hoge, de lichtende krachten. Wil men dan toch nog een keer voor zich een scheidslijn trekken ook in het dagelijkse leven, het is eenvoudig genoeg. Geen enkel verbod of gebod heeft voor u betekenis, tenzij het in uzelf wordt bevestigd. Pas dan is het en alleen voor u bindend. Als u in uw dagelijks leven wordt geconfronteerd met zaken die u niet kunt overzien of die zo ingewikkeld van structuur onsamenhangend zijn dat u er geen reëel beeld van kunt krijgen en ook geen vaste conclusie uit kunt trekken, zeg dan tegen uzelf: Nou, dat gaat mij niet aan. Want juist de ingewikkelde structuren zijn duistere structuren. De eenvoudige structuren zijn lichtende structuren. Het licht zegt: als er een waarheid is, dan is die waarheid op zichzelf genoeg. Het duister zegt: als er een waarheid is, dan moet ik deze ontleden en vervolgens tot een dwang maken, zodat een ieder deze waarheid alleen nog maar zal belijden volgens mijn interpretatie. Hoedt u ervoor dat u op een dergelijke manier uw medemensen benadert, hetzij over hun gedrag of anderszins. Het wil niet zeggen, dat u niet moogt zeggen: Ach, dat gedonder met die asbakken ben ik zat. Of dat u een keer roept: zeg, kun je nou eindelijk dat rotting niet eens afzetten. Ik hoef niet de hele nacht the Beatles, Elvis Presley of de een of andere lawaaigroep uit deze tijd te horen. Dat moogt u rustig doen, dat is helemaal niet erg. Maar u moogt niet zeggen: .... Dat is onbeschoft, onbehoorlijk, dat is geen muziek. Dat oordeel moogt u niet uitspreken. U moogt uw eigen relatie bepalen, maar u moogt niet proberen anderen aan uw maatstaven te binden. In de mystiek betekent dit nogmaals, er is in mij een innerlijke maatstaf die slechts voor mij geldt en mij de mogelijkheid geeft tot een voortdurend sterkere lichtbeleving. Ik heb geen begrip, geen uitleg van node zolang in mij dit gevoel van lichtendheid bestaat. Al hetgeen daaruit voortkomt, komt als vanzelf. Ik behoef er niet naar te zoeken. Als u zoekt naar regels, naar wetmatigheden, vergeet dan niet dat u heel dicht aan de grens manoeuvreert van onbegrijpelijke duistere krachten.

Als u denkt dat in dit alles voor u weinig van betekenis ligt, dan zou ik zeggen: overweeg het nogmaals. Het feit dat u zegt: het heeft voor mij geen betekenis, kan lichtend zijn. Maar als u het doet omdat hetgeen hierin wordt gesteld een beetje in strijd is met uw mening, met uw oordeel of uw levenspraktijken, dan zou ik uitkijken, want dat is een duistere benadering.

DISCUSSIE

❖ *Noemt u de wetten van Mozes - hoe geïnterpreteerd ook tot stand gekomen duister: d.w.z. bindend van opzet?*

De wetten op zichzelf als aanwijzingen acht ik lichtend. Op het ogenblik echter, dat men ze algemeen verplichtend stelt, acht ik ze duister. Met andere woorden: het zijn niet de wetten zelf die duister zijn, het is de manier waarop de mensen ze hanteren om anderen dank zij deze wetten tot hun slaven te maken.

- ❖ *Hoe denkt u over het bezit van wapens (ook in privé-vorm) om veiligheid en vrede mogelijk te maken, eventueel zelfs wettelijk gesanctioneerd? Eist de verdraagzaamheid en een juist vrijheidsdenken dat dergelijke zienswijzen wel degelijk aanvaard en gerespecteerd dienen te worden?*

Als een ander meent een wapen nodig te hebben, dan is dat de zaak van die ander. Het is uw zaak ervoor te zorgen dat hij het nooit zal behoeven te gebruiken. Dat kunt u niet doen door anderen te dwingen of te bedwingen. Wij kunnen natuurlijk spreken over wapenbezit in de zin van algemene bewapening en ons afvragen in hoeverre dit moreel verantwoord is. Maar welke moraal willen wij dan gebruiken? Als wij uitgaan van het standpunt dat wij het goede hebben en het moeten verdedigen, dan vind ik het niet eens zo vreemd. Maar dan komen we tot het moment dat we zeggen: wat wij hebben is goed, wat een ander heeft is slecht. Wij moeten dus die ander dwingen om op onze goede manier te leven. Ik acht dat dan volkomen duister. Om het heel eenvoudig te zeggen - al zult u het er niet mee eens zijn -: Ik kan mij een bewapeningswedloop voorstellen die desondanks zou moeten worden aanvaard en die niet a priori duister behoeft te zijn. Maar ik kan mij niet voorstellen dat het ingrijpen van de een of anders grote staat in de aangelegenheden van een kleine staat (of dat nu Paraguay heet of Afghanistan) gerechtvaardigd zou zijn. Het is misschien een wat vreemde opvatting dat een mens geen wapens mag hebben, want dat dat niet goed is. Hier begin je gewoon je eigen denkwijze, je eigen opvatting aan een ander op te leggen. Als iemand zich voortdurend bedreigd gevoelt door alles wat er b.v. in Nederland op straat kan gebeuren als 's avonds laat, een zo iemand wil dan zijn veiligheid voor zijn eigen gevoel vergroten door b.v. een geladen pistool op zak te dragen, dan zeg ik: ja, ik vind het mijn methode niet, maar mag ik dan een ander het recht ontzeggen zich dit gevoel van zekerheid te verschaffen, daar er kennelijk voor hem geen zekerheid is? Een vriend van mij heeft eens gezegd. Je zoudt eigenlijk elke burger in Nederland een oefening met handwapens moeten laten doen en daarna de mogelijkheid geven om die wapens steeds bij zich te dragen. Er zouden, zo merkte hij op, in het begin wel veel doden vallen, maar je zult zien hoeveel respect men voor elkaar zou hebben, hoe beleefd de mensen tegen elkaar wel zouden worden. Dit beeld noem ik niet duister omdat het uitgaat van de vrijheid. Je hoeft het wapen niet bij je te dragen, je kunt het, daar ligt volgens mij het criterium. Als u vraagt: bent u tegen atoombewapening? Dan zeg ik op praktische gronden, Ja. Maar als u mij vraagt. Acht u de atoombewapening a priori duister? Dan is mijn antwoord een beetje anders. Dan zeg ik. Neen, dit kan lichtend zijn, indien het voortkomt uit een werkelijk gevoel voor verantwoordelijkheid tegenover anderen. Maar als ditzelfde bewapeningsprobleem vooral gebaseerd is op de machtslust van een aantal zullen we zeggen in leeftijd gevorderde dames en heren, dan acht ik het verkeerd. Dan is het een poging om je wil aan anderen op te leggen.

- ❖ *U had het over mensen die angstig zijn en een pistool bij zich willen dragen. Dan kunt u ook zeggen. U kunt uw mentaliteit veranderen.*

Wat zal zo iemand u dan antwoorden? Hij zal u antwoorden: Het gaat niet om mijn mentaliteit, maar om de mentaliteit van degenen die mij mijn leven, mijn gezondheid, mijn bezit bedreigen op het ogenblik, dat ze zeker zijn dat er geen bescherming voor mij aanwezig is. Ik vind, dat ik dan gerechtigd ben om mijzelf te verdedigen. Op het ogenblik, dat zo iemand dat zegt, moogt u niet zeggen dat hij ongelijk heeft. Het is eenvoudig zo. Als je werkelijke veiligheid wilt hebben, dan kan dat alleen, indien je zeker bent dat je jezelf kunt beschermen: daarop is ze gebaseerd. Het zal u waarschijnlijk opgevallen zijn dat mensen, die uitstekende bokkers, yudoka's karateka's en dergelijke zijn, over het algemeen niét vaak in gevechten verwickeld worden. Zij laten heel veel over hun kant gaan wat een ander tot driftuitbarstingen brengt. Waar denkt u dat dat vandaan komt? Vanuit hun besef, dat zij de situatie aankunnen. En dit besef geven, ook als dat door middel van vuurwapens of andere wapens zou zijn, betekent dus in feite alleen maar dat je iemand de mogelijkheid geeft om afstandelijker en beter alles te bekijken. Het misbruik dat daarvan wordt gevreesd, is een misbruik dat ook, als er een verbod is toch zal optreden, omdat degenen die kwaadwillig dergelijke dingen voor zich begeren ze toch nemen ook als het tegen de wet is.

- ❖ *Is het dan niet zo, dat als degenen die wapens hebben niet veel meer het gebruik ervan in de hand zal werken? De kwaadwillenden worden daardoor toch niet weerhouden.*

Dat ben ik met u eens, maar er is natuurlijk wel een vergrote risicofactor. Als u nu een pistool trekt en u weet, dat de anderen toch niet bewapend zijn, dan voelt u zich oppermachtig. Maar als u weet, dat elke andere een wapen heeft en dat ieder van die anderen u kan beschieten, misschien zelfs voordat u kunt schieten, dan wordt het een andere kwestie, dan wordt u

voorzichtiger. Dergelijke conflicten zullen dus voornamelijk optreden tussen mensen die op persoonlijke basis een vete willen uitvechten. Dat doen ze toch wel. U voorkomt dan dat een groot aantal omstanders het slachtoffer wordt van de machtsdrang. In feite een machtsgevoel dat een vuurwapen nu eenmaal aan een mens geeft, als hij weet dan anderen dit niet hebben.

❖ *Ik kan het niet geheel met u eens zijn, maar ik kan mij voorstellen dat u die zienswijze heeft.*

Ik geloof, dat we dan de goede kant uitgaan. Want als u zegt: voor mij is het niet aanvaardbaar, maar daarom hoeft het voor anderen nog niet onaanvaardbaar te zijn, dan gaat u inderdaad de kant uit van een lichtende benadering van de zaak. Als u zegt: het is voor mij niet aanvaardbaar, dus mag een ander dat niet, dan zoudt u een duistere benadering kiezen.

❖ *Uit duister kan toch wel licht geboren worden vroeg of laat. Welke bewustwordingsprocessen of ontwikkelingen zijn door wereldoorlog II gestimuleerd?*

Uit het duister kan geen licht worden geboren en uit het licht kan geen duister worden geboren. Licht en duister zijn namelijk de keerzijden van een en dezelfde munt, de goddelijke kracht of de levenskracht. Als u zich afvraagt wat het goede is dat wereldoorlog II heeft voortgebracht, dan moet ik zeggen: enorm veel illusies, een groot aantal technische vorderingen en een toenemend onvermogen om zijn techniek te beheersen vanuit zijn eigen mens-zijn.

❖ *Het eerste begrijp ik niet helemaal. U noemde illusies een gunstige ontwikkeling?*

Ik noemde ze niet gunstig noch ongunstig, doodgewoon illusies.

❖ *U bedoelt het ontzenuwen van illusies?*

Ik bedoel niet het ontzenuwen van illusies, anders zou ik dat wel hebben gezegd. Het is toch duidelijk. Wat zijn de illusies die na de wereldoorlog in hoge mate zijn ontstaan? Door de nood tot samenwerking gedwongen tijdens de oorlog en ook nog korte tijd daarna, had men de illusie van eenheid die daardoor de stimulans werd tot een toenemende verdeeldheid. Men had de illusie van mensen die altijd voor elkaar zouden instaan. Daaruit is een verscherping voortgekomen van sociale tegenstellingen geen grotere harmonisatie. Men had de illusie dat de mensen nu eindelijk eens vrede zouden wensen. In feite zochten ze slechts hun eigen voordeel te bevorderen en kozen ze daarvoor leuzen, die voor een deel aan de oorlog waren ontleend. Men meende, dat de oorlog een einde zou hebben gemaakt aan nazistisch denken. Het wonderlijke is nu, dat de meeste groepen die de Nazi's het hevigst veroordelen en vervolgen in hun manie van denken dermate grote parallellen vertonen met b.v. de structuren van Duitsland en Italië dat het heel erg moeilijk is om van buitenaf nog een onderscheid te maken tussen anti-nazisme en het nazisme. U ziet, het is heel erg moeilijk om hier een oordeel te vellen. Ik geloof ook niet dat het belangrijk is om een dergelijke oordeel te vellen. Er zijn bepaalde dingen waarin de mensen gelijk hebben, ook als je het niet leuk vindt. Als men zegt dat b.v. Israël optreden niet bepaald vlekkeloos is en dat men daar zeker een neiging tot imperialistische en absolutistische benadering vertoont, dan is dat inderdaad wel een feit. Of Israël dit voor zichzelf kan verantwoorden is een andere vraag. Zolang het geen slachtoffers maakt, heb je er niets mee te maken. Datzelfde kan gelden voor het optreden van vakbonden, de benadering van vreemdelingen in Nederland. Ook weer precies hetzelfde. Je kunt roepen: het is gewoon fascisme als je zegt: Al die mensen die hier zitten en steuntrekken, terwijl ze niet eens tot ons volk behoren, die moet je er maar uitgooien. Dan zeg ik: het is misschien een beetje te algemeen gesteld, maar dat is geen nazisme op zichzelf, dat is ook geen fascisme. Dat is gewoon utiliteitsdenken dat uitgaat van eigen welzijn en van eigen rechten. Omgekeerd, degenen die zeggen dat dergelijke mensen nazi's zijn, vergeten ook één ding, dat hetgeen zij voor anderen opeisen niet voor hun eigen rekening geldt, maar voor rekening van anderen die dus het recht moeten hebben te weigeren die rekening te betalen. Zo kan ik verder gaan. Ik hoop, dat ik u met deze voorbeelden heb duidelijk gemaakt. Je kunt geen rechte lijn trekken. Lichtend is alles, als je daarbij maar de vrijheid van de ander blijft erkennen. Op het ogenblik, dat je de ander een recht of een vrijheid van mening en meningsuiting ontzegt, ben je duister.

❖ *Geldt in de geest in geval van strijd (een veldslag) dat enkele op het licht ingestelde entiteiten, hoe weinig ook, altijd sterker zullen zijn dan een menigte op het duister gericht?*

Een lichtende geest is dermate bereid het goede te aanvaarden dat het goede zo sterk inwerkt op het duister dat het duister ofwel zich moeten aanvaarden, maar daardoor lichtend moet worden, dan wel zich moet terugtrekken om zijn eigen duisternis te behouden. Dat is de hele

werking waar het om gaat. Menselijke oorlogen zijn andere oorlogen. Een menselijke oorlog is er een waar het gaat om de gehoorzaamheid plus het onbegrip voor de betekenis van de leuze die ze je voorhouden. Daar sterven de mensen voor. Maar dat is gebruikelijk, dat is altijd geweest. Je zou kunnen zeggen: De oorlog op aarde is in feite een zakelijke opzet waarbij sommigen hetzij in macht, bezit of anderszins denken te winnen door de dood van zeer velen. Als je het geestelijk ziet, gaat het licht niet strijden. Het zwaard van het licht is helemaal niet een dodelijke kracht voor het duister. Integendeel, het is een licht dat in het duister ontstaat, door het duister moet worden ontweken wil het zichzelf blijven. Of aanvaard kan worden en daarmee een harmonie en een nieuwe ervaring kan schappen.

❖ *Kan er in de geest dan geen vernietiging plaatsvinden, alleen een wisselwerking?*

Als u het wezen van de geest een beetje kunt doorgronden, dan zal u duidelijk zijn dat vernietiging niet bestaat in de geest behalve zelf vernietiging van bewustzijn. Maar zelfs dit is geen totale ondergang of vernietiging. Het is namelijk zo, dat energie in vele vormen kan voort bestaan, maar dat het totaal van de energie behouden blijft. Dit geldt ook voor de beperkte mengvelden die we ego's noemen. Ze gaan dus niet te gronde. Er is geen ondergang en deed. Er is alleen een verminderen of toenemen van besef. En op grond daarvan een veranderen van de relatie met de omwereld, met al het andere. Meer is er niet. Dat houdt in, dat er geen oorlogen zijn in de geest. Stel u voor, ik zie het al. Aartsengel Michaël met een machinegeweer die Beëlzebub II komt neerleggen alsof er een geestelijke gangsteroorlog gaande is waarin God de FBI en CIA aan zijn kant heeft en de wereld aan de andere kant vecht. Het is natuurlijk waanzin om het zo te zien. Wat men vergeet is dit: Alles, maar ook werkelijk alles is deel van een en dezelfde kracht. Alles, maar ook werkelijk alles, ongeacht het besef dat het heeft omtrent zichzelf en de rest, is deel van dat ene geheel waaruit, het is voortgekomen en waarbinnen het een levende factor vormt die dit geheel zelf aanzien geeft, dus kenbaar maakt. Als u dit zo beschouwt, dan zult u begrijpen dat een werkelijke vernietiging zinloos is. Het licht heeft helemaal geen behoefte om het duister te vernietigen. Waarom zou het? Want naarmate het licht meer het duister probeert te vernietigen, wordt het zelf meer duister. Maar als het licht probeert om het licht te delen met de duisternis, zal er een ogenblik zijn dat de verschillen tussen licht en duister wegvallen en dat ze alleen nog overblijven als verschillende uitingen van een en dezelfde harmonische waarheid. Op dat ogenblik wordt de eenheid der dingen beseft. Waar geen duister is, is licht niet kenbaar. Waar geen licht is, is duisternis zinloos. Zo moet u dat zien.

❖ *Wij spreken over licht en duister vanuit een analogie met de zon enz..*

Licht en duister zijn beelden die wij gebruiken. Ik heb in het begin dat duidelijk gemaakt door te zeggen: De mensen dachten altijd dat de zichtbare vorm van een God de zon was, vroeger is het ook eens de maan geweest, en dat dus op grond daarvan licht betekent, goddelijk en duister de tegenstelling daartoe. Ik heb duidelijk gemaakt hoe de analogie tot stand kwam. Het betekent niet, en dat heb ik verklaard, dat deze tegenstelling daarom enige feitelijke betekenis heeft. De enige betekenis die je eraan kunt toekennen is deze: Voor ons bewustzijn bestaat er voortdurend een tegenstelling totdat wij met al gelijk versmolten zijn. Deze tegenstelling zullen we dan, gezien onze eigen ontwikkelingsweg, ons bewust zijn. De wijze waarop wij het geheel of een deel van het geheel beleven, kunnen wij onderscheiden door een deel licht te roemen en een deel duister. Maar dat is een kwestie die van ons uitgaat, niet vanuit die totaliteit. Het dualisme is de menselijke benadering van een totaliteit, die in het geheel van haar werkingen voor de mens niet aanvaardbaar is als een voortdurende eenheid.

❖ *Betekent dat ook, dat je naarmate je een hogere lichtwereld kunt bevatten, je ook een duistere wereld die daaraan tegengesteld is zult kunnen beseffen?*

Dat is inderdaad juist. Laten wij een eenvoudige vergelijking maken. U beklimt een bergwand. Naarmate u hoger komt, kunt u dieper vallen. Zo moet u het ook zien bij het licht. Als wij ons meer bewust worden van het lichtende geheel, worden we ons ook beter bewust van datgene wat voor ons nog als tegenstelling bestaat. Als je hoger komt, betekent dat dat je een groot aantal feitelijk onbelangrijke verschillen allang hebt geassimileerd tot een geheel. Dus wat er overblijft is dan vanuit het standpunt van anderen een veel lagere duistere wereld. Zolang je maar het geheel wilt aanvaarden, leef je in het licht, ben je lichtend. Dat je dan beseft dat er beperkingen, begrenzingsen zijn en dat ook daarin een bewustzijn zich kan verwarren, dat is alleen maar een uitvloeisel van het feit, dat je zelf het zijn en de waarden van het zijn meer gaat beseffen.

TOT BESLUIT

Wij hebben gesproken over het lichte en het duistere. We zijn natuurlijk ook op allerlei verschillende zaken terechtgekomen. Dat is begrijpelijk, want deze onderscheiding kun je overal maken. Dat wil zeggen, dat ze net zo goed politiek van toepassing is als religieus, geestelijk zowel als stoffelijk. Laten wij niet vergeten, dat de bron van dit onderscheid ligt in onszelf. Wat voor ons goed is, is niet voor een ieder goed. Wat voor ons dus kwaad is is niet voor een ieder kwaad. Juist door je dit voortdurend voor ogen te houden ga je begrijpen dat werkelijke bewustwording niet alleen betekent dat je al het goede doet en het kwade laat, iets wat onmogelijk is als je de definitie van je medemensen accepteert, maar dat je gewoon in jezelf steeds bevestigt wat je als lichtend, als goed erkent en dat je datgene wat voor jou duister is niet in praktijk brengt, zonder daarom te stellen dat het voor een ander noodzakelijk duister moet zijn. Hier komt weer dat heel eigenaardige beeld van een wereld naar voren dat ze verschillend is dat mensen, die van systemen houden daarin gewoon niet kunnen leven. Realiseert u zich nu eens dit: Op deze aarde woont een groot aantal verschillende levende wezens. Het is een feit, dat daaronder wezens zijn die sterk ultra waarnemen, terwijl een ander aantal juist weer infra waarneemt. d.w.z. veel hoger dan wel veel lager in frequentie dan uw zichtwaarnemingsbereik is. Hun wereld is dus wel dezelfde maar ze ziet er anders uit. Wat voor u het onderste deeltje is van uw roodervaring, kan voor iemand die infra leeft misschien al dicht bij het hoogste licht staan. En omgekeerd, wat voor u de hoogst waarneembare richting is van het lichtend blauw, het violet, dat is voor een ander misschien de laagste grens of een van de lagere sferen van zijn waarnemingsbereik. Als dit zuiver stoffelijk al bestaat, moeten wij toch ook begrijpen dat het geestelijk evenzeer kan voorkomen, want de differentiatie in geestelijk bewustzijn omvat aanmerkelijk meer verschillende klassen dan het aardse leven ooit zal doen. Weten wat licht is en wat duister is, kun je alleen vanuit jezelf. En als je het lichtende voor jezelf voortdurend waarmaakt zul je steeds meer in staat zijn het lichtende te beseffen en zo langzaam maar zeker je besef van licht uitbreiden.

De hoogstbewuste, zal als duister ervaren wat voor de beginneling misschien al het hoogste licht is. Maar de ware Meester veroordeelt de ander daarom niet. Hij zal niet zeggen: Jij bent duister. Hij zal alleen zeggen: laat mij jou iets van mijn licht tonen, misschien dat je dan beseft dat je verder kunt gaan. Wij hebben allen onze eigen weg af te leggen. Of dat nu aanvaardbaar of niet aanvaardbaar is voor degenen die macht willen hebben, dat doet niet ter zake. Zeker, ik besef dat er mensen zijn die hun eigen grootheid bouwen op het zondebesef van anderen of die hun eigen reputatie van wijsheid hebben gevestigd op het onvermogen tot wijsheid bij anderen. Maar dergelijke maatstaven kunnen we toch niet hanteren.

Al degenen, die het blijvende in stand willen houden, ontkennen die niet gelijktijdig de voortdurende vooruitgang in besef en in mogelijkheden die overal bestaat, zelfs in de stoffelijke wereld? Wij kunnen niet beoordelen en veroordelen. Wij kunnen niet zeggen. Dit is het duistere. Wij kunnen alleen zeggen: dit is voor mij het duistere. Hoe hoger je klimt in het licht, des te groter het deel van de wereld is en van de mogelijkheden die voor jou duister zullen zijn. Maar die zul je dan niet meer als zodanig omschrijven. Zomin als de grijsaard zal zeggen dat een kind maar dom is, want hij begrijpt dat het kind moet leren, De grijsaard beseft, dat hij zijn leren alweer bijna begint te vergeten. Op deze manier zoudt u geestelijk verder moeten gaan. Als u in de magie of waar dan ook de begrippen van licht en duisternis ontmoet, onthoud dan altijd één ding:

Het licht kent geen dwang. Het duister baseert zich op dwang. Het licht is de vrijheid die je ertoe brengt in volledige vrijwilligheid tot eenheid met al te komen. Het duister is de gebondenheid die je uiterlijk steeds meer tot eenheid met anderen bindt en in jezelf een voortdurend grotere onvrede en verwerping opwekt.

Als u deze dingen beseft, dan zult u misschien over het lichte en het duistere een beetje anders gaan denken. En als u dat dan in uw leven in praktijk probeert te brengen (O, maak u alstublieft geen illusies, u zult het heel vaak vergeten, maar u kunt er soms even aan terugdenken), dan zult u misschien in staat zijn beter te leven volgens het licht in uzelf en minder uw eigen inzichten te maken tot een duisternis voor anderen.

VREUGDE

Vreugde. Ontmoeting met jezelf. Beleving van het licht. De herkenning van het onverwachte. Vreugde is het samenvloeien van alle dingen die in het diepste van je bewustzijn leven, maar die je nog niet tot uiting had gebracht of die je nimmer in de werkelijkheid meende te ontmoeten. Vreugde is iets wat steeds weer een verwerving is. Op het ogenblik dat het feit bestaat, houdt de vreugde daarvan op een werkelijke vreugde te zijn. Er ontstaat een gewenningsproces en langzaam maar zeker zoeken we weer naar een nieuwe uitbreiding waarin wij duidelijker en juister tot uiting komen. Als wij spreken over vreugde, dat moeten wij ons goed realiseren, dan spreken wij over onze eigen reactie op datgene wat er in ons leeft en wat we buiten ons ontmoeten. Waar dit het geval is, daar zullen we ongetwijfeld begrijpen dat de hemelse vreugde tenslotte moet overgaan in de kosmische rust.